

Høringsnotat vedrørende udkast til lovforslag om ændring af investeringscreeningsloven og lov om Klagenævnet for Udbud

14. april 2023

1. Indledning

Lovforslagets del om ændring af investeringscreeningsloven (Lov nr. 842 af 10. maj 2021 om screening af visse udenlandske direkte investeringer m.v. i Danmark (investeringscreeningsloven) har til formål at skærpe den gældende investeringscreeningsmekanisme med henblik på at forhindre, at kontrakter, der indgås i forbindelse med det kommende udbud vedrørende etablering, medejerskab og drift af energioen i Nordsøen, vil kunne udgøre en trussel mod den nationale sikkerhed eller offentlige orden i Danmark. Herudover er formålet med lovforslaget at etablere en mere effektiv ansøgningsproces i form af en faseopdelt sagsbehandling på området, der vil forenkle ansøgningsprocessen og medføre en kortere frist for Erhvervsstyrelsens afgørelse af mere ukomplicerede sager.

Lovforslagets del om ændring af lov om Klagenævnet for Udbud har til formål at præcisere Klagenævnet for Udbuds kompetence til at håndhæve EU's økonomiske sanktioner over for tredjelande, som vedrører indgåelse af offentlige kontrakter, samt at indføre en bemyndigelsesbestemmelse til, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om administrationen af EU's økonomiske sanktioner over for tredjelande i forhold til offentlige kontrakter, herunder om håndhævelse af sanktionerne.

Forslaget har været sendt i høring den 8. marts 2023 med høringsfrist den 29. marts 2023 til i alt 197 myndigheder, organisationer, foreninger, m.v.

Der er modtaget 28 høringssvar fra de hørte myndigheder, organisationer, foreninger m.v. Der er modtaget 22 høringssvar med konkrete bemærkninger til udkastet til lovforslag.

For hver af de to dele af lovforslaget gennemgås og kommenteres de generelle bemærkninger og konkrete bemærkninger til lovforslaget, jf. afsnit 2 og 3 for så vidt angår lovforslagets del om ændring af investeringscreeningsloven og afsnit 4 og 5 for så vidt angår lovforslagets del om ændring af lov om Klagenævnet for Udbud.

Bemærkningerne til lovforslagets del om ændring af investeringscreeningsloven har givet anledning til substantielle ændringer i denne del af

lovforslaget, således at den nye tilladelsesordning alene vil gælde for kontrakter vedrørende etableringen og medejerskabet af energiøen i Nordsøen. I versionen, der blev sendt i høring var der lagt op til at ordningen skulle gælde hele energiområdet, med henblik på udrulning til øvrige sektorer.

Visse høringssvar har givet anledning til redaktionelle ændringer og præciseringer i lovteksten og bemærkningerne. Disse ændrer ikke ved substansen i lovforslaget og omtales derfor ikke nærmere i dette notat.

2. Generelle bemærkninger til lovforslagets del om ændring af investeringscreeningsloven

Høringen viser, at erhvervsorganisationer m.v. generelt støtter det overordnede formål med lovforslaget om at styrke kontrollen med den danske kritiske infrastruktur, men at flere organisationer finder, at lovforslaget indfører vidtgående og utilstrækkeligt afgrænsede regler, som vil have uproportionale konsekvenser for ordre- og tilbudsgivere. Dernæst bemærkes det af flere, at den 3 ugers høringsperiode har været for kort, og at der har været manglende dialog med erhvervslivet forud for høringen.

Dansk Industri (DI) støtter intentionerne om at sikre kritisk dansk infrastruktur mod utilsigtet udenlandsk kontrol. DI finder den korte høringsperiode på tre uger stærk bekymrende og uhensigtsmæssig, særlig i lyset af de vidtgående og uproportionale økonomiske og administrative konsekvenser forslaget vil have for såvel ordregiver- som tilbudsgiversiden. DI kan derfor ikke støtte lovforslaget i sin nuværende form.

Dansk Erhverv støtter princippet om screening af tredjelands virksomheders bud på offentlige opgaver, hvor disse udgør en trussel mod national sikkerhed eller offentlig orden i Danmark. Imidlertid mener Dansk Erhverv, at regeringen med lovforslaget går for langt og indfører vidtgående og dårligt afgrænsede regler i stedet for at sikre en målrettet indsats ift. reelle trusler mod national sikkerhed og offentlig orden. Det er kritisabelt, at et så vidtrækkende lovforslag fremsættes forhastet, med for kort høringsfrist og uden ordentlig inddragelse af de tusinder af virksomheder, som lovforslaget vil berøre. Derfor opfordrer Dansk Erhverv regeringen til at udskyde lovens planlagte fremsættelse i april og i stedet invitere branchen til grundig dialog om bl.a. lovforslagets anvendelsesområde, tilladelsesordningens oplysnings- og dokumentationskrav samt undersøge, hvorvidt der i markedet findes tilstrækkelige alternativer, der kan leve op til tilladelsesordningen. Dansk Erhverv bemærker, at der i et bredere perspektiv bør være øget fokus på forvridende konkurrence fra tredjelande.

Danske Advokater har forståelse for, at der under den nuværende sikkerhedspolitiske situation kan være et behov for at styrke kontrollen med den danske infrastruktur. Danske Advokater er dog samtidig af den opfattelse,

at lovforslaget på flere punkter er mere vidtrækkende, end hvad de bagvedliggende formål tilsiger. Lovforslaget bør efter Danske Advokaters opfattelse i flere henseender justeres eller præciseres med henblik på dels at undgå et stort antal overflødige ansøgninger, dels at forbedre retssikkerheden for de (mange) aktører, såvel offentlige som private, der kan blive omfattet eller berørt af reglerne om screening på baggrund af det foreliggende lovforslag.

DSB, Energinet, Green Power Denmark, Københavns Lufthavne, Metro-selskabet, Sund & Bælt, Ørsted, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening bemærker, at lovforslaget efter deres vurdering vil medføre, at et meget stort antal kontrakter vil skulle screenes efter den nye tilladelsesordning, og at screeningen kan få u hensigtsmæssige konsekvenser for udbudsprocessen såvel som for tilbuds- og ordregivere.

Kommentar

Det noteres, at der generelt er opbakning til intentionen bag lovforslaget om at skærpe kontrollen med dansk kritisk infrastruktur. Det anerkendes, at der er behov for nærmere undersøgelser og analyser med bredere inddragelse af erhvervslivet og andre interessenter for at sikre en hensigtsmæssig afgrænsning af anvendelsesområdet.

Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser og behov for yderligere dialog med såvel ordregivere og tilbudsgivere vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energien i Nordsøen.

Det fremgår af lovbemærkningerne til investeringsscreeningsloven, at Erhvervsministeriet vil iværksætte en evaluering af investeringsscreeningsloven i 2023. Behovet for dialog vedrørende skærpelse af kontrollen med, hvem der får tildelt kontrakter vedrørende kritisk infrastruktur vil blive indarbejdet i evalueringen. Denne del af evalueringen vil have til formål at klarlægge, hvordan skærpelse af kontrollen med den kritiske infrastruktur – og dermed hensynet til den nationale sikkerhed og offentlige orden – bedre forenes med hensynet til, at offentlige myndigheder og virksomheder med ansvar for anlæg og drift af kritisk infrastruktur kan varetage denne opgave på en effektiv og samtidig omkostningsbevidst måde.

3. Konkrete bemærkninger til lovforslagets del om ændring af investeringsscreeningsloven

Kommenteringen af høringssvarene vil ske med udgangspunkt i følgende opdeling:

3.1 Lovforslagets anvendelsesområde og definitioner

3.2 Bemyndigelsesbestemmelser til at fastsætte nærmere regler

- 3.3 Kritisk infrastruktur: Begrebet og hvornår en offentlig kontrakt vedrører denne
- 3.4 Tilladelse til offentlige kontrakter vedrørende kritisk infrastruktur
- 3.5 Hasteindkøb
- 3.6 Screening af alle deltagere ved et udbud
- 3.7 Den faseopdelte sagsbehandling og sagsbehandlingsfrister
- 3.8 Oplysningskrav
- 3.9 Underleverandører
- 3.10 Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet
- 3.11 Præscreening
- 3.12 Dobbeltlovgivning
- 3.13 Ikrafttrædelsestidspunktet

3.1 Lovforslagets anvendelsesområde og definitioner

Københavns Lufthavne (CPH) vurderer, at CPH ikke falder ind under den foreslåede definition på en ”ordregiver”. CPH bemærker dog, at det imidlertid fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at definitionen af ordregiver bør ”medtage helt eller delvist statsejede virksomheder”, hvorefter må udledes, at det er Erhvervsministeriets hensigt, at også CPH vil blive omfattet af loven.

Danske Advokater bemærker fsva. den foreslåede definition på ”ordregiver”, at der Danske Advokater bekendt ikke findes nogen definition af ”statslige selskaber”. Danske Advokater bemærker, at det bør angives klart i forarbejderne, om det er intentionen, at "statslige selskaber" skal omfatte alle selskaber med blot et minimalt statsligt ejerskab (således at f.eks. også Udviklingsselskabet By & Havn I/S, hvoraf staten alene ejer 5 pct., vil være omfattet). Danske Advokater anbefaler desuden, at det fremgår klart, at private virksomheder omfattet af forsyningsdirektivet ikke vil være omfattet af ”ordregiver”, jf. den foreslåede § 4, nr. 9 og kapitel 2 a. Danske Advokater bemærker, at det forekommer uklart, hvorfor definitionen af begrebet ”offentlig kontrakt” skal afvige så væsentligt fra udbudslovens definition, som lovforslaget lægger op til. Danske Advokater foreslår, at ”Offentlig kontrakt” blot defineres som ”en koncessionsaftale eller en kontrakt, som vedrører udførelse af bygge- og anlægsarbejder eller levering af varer eller tjenesteydelser, og som indgås med en ordregiver efter kapitel 2 a.”. Danske Advokater foreslår endvidere, at danske/europæiske virksomheder kan undtages fra kravet om forudgående screening, i det omfang de på forhånd kan erklære, at der til opfyldelse af den pågældende kontrakt ikke vil blive anvendt underleverandører eller produkter hidrørende fra tredjelande. Dette kan eventuelt kombineres med en mulighed for i undtagelsestilfælde at pålægge at ansøge om tilladelse også for sådanne tilfælde.

Sund & Bælt foreslår ligeledes, at danske/europæiske virksomheder undtages fra kravet om forudgående tilladelse, hvis den pågældende virksomhed erklærer, at der til opfyldelse af den pågældende kontrakt, ikke vil blive

anvendt underleverandører eller produkter/leverancer fra lande uden for EU/EFTA. Sund & Bælt foreslår, at aftaler mellem ordregivere herunder koncerninterne aftaler og aftaler mellem statslige enheder mv. konkret undtages fra bestemmelsens anvendelsesområde. Det foreslås, at der anlægges en definition heraf med inspiration fra udbudslovens §§ 12 – 17, således at disse aftaler bringes uden for lovens bestemmelser om screening. Sund & Bælt foreslår endvidere, at der indsættes en bagatelgrænse for hvornår en kontrakt er omfattet af loven. Det kunne f.eks. være en grænse, der lægger sig op ad tærskelværdierne for EU udbud efter udbudsloven og/eller forsyningsvirksomhedsdirektivet. En sådan bestemmelse kan eventuelt suppleres med, at hvor en kontrakt påtænkes indgået med en virksomhed uden for EU/EFTA, vil kontrakten være omfattet, uanset værdien.

DSB opfordrer til, at erhvervsministeren - på baggrund af en nærmere undersøgelse - begrænser anvendelsesområdet væsentligt i det fremsatte lovudkast. DSB finder det særdeles relevant at afgrænse anvendelsesområdet for så vidt angår kontraktværdi, aftaleparter samt hvornår en offentlig kontrakt "vedrører" kritisk infrastruktur. Derudover er det oplagt at afgrænse anvendelsesområdet, således at lovudkastet ikke omfatter fx offentlige kontrakter i form af koncerninterne aftaler og aftaler mellem ordregivende myndigheder. DSB opfordrer til, at Erhvervsministeren undersøger – henset til formålet med det offentliggjorte udkast – mulighederne for at begrænse kravet om forhåndstilladelse til aftaleparter, der er kontrolleret uden for EU/EFTA, og/eller aftaleparter, der anvender underleverandører, der er kontrolleret uden for EU/EFTA. DSB opfordrer til, at Erhvervsministeren som minimum indfører en bagatelgrænse på de offentlige kontrakters kontraktværdi, eksempelvis svarende til tærskelværdierne i det udbudsretlige regelsæt, som de forskellige ordregivere er underlagt.

Dansk Erhverv savner en klar afgrænsning af anvendelsesområdet og en tydeligere definition af kritiske infrastruktur. Dansk Erhverv bemærker endvidere, at definitionen i § 4, stk. 10 er meget bred. Dansk Erhverv bemærker endvidere, at formålet med loven bør indsnævres til national sikkerhed og offentlig orden ligesom den oprindelige EU-forordning.

Ørsted foreslår, at der indsættes en de minimis-regel i lovforslaget, hvorefter offentlige kontrakter med en værdi under en i loven fastsat tærskelværdi undtages kravet om anmeldelse. Ørsted mener, at pligtssubjekterne, der omfattes af de nye regler, er arbitrært, at forslaget vil forvrænge konkurrencen mellem private aktører og danske helt eller delvist offentligt/statsligt ejede aktører om udbygning af dansk infrastruktur, og at denne vilkårlighed vil forringe delvist statsejede selskabers, som fx Ørstedes, markedsposition uden at bidrage til at sikre lovens formål. Ørsted foreslår endvidere, at det tydeliggøres, at aftaler mellem ordregivere, herunder koncerninterne aftaler, der indgås af en ordregiver med en anden enhed, der er

kontrolleret af samme enhed eller en anden statslig enhed eller statsligt selskab, er undtaget for bestemmelsens anvendelsesområde. Ørsted foreslår endvidere, at delvist statsejede selskaber som Ørsted, der opererer på kommercielle vilkår i konkurrence med andre private aktører, undtages fra definitionen i lovforslaget af ordregivere med henblik på at sikre, at danske virksomheder med tilknytning til den danske stat, ikke stilles dårlige i konkurrencen med andre virksomheder om udviklingen af dansk infrastruktur. Ørsted foreslår, at det alene er selskaber, som er 100% ejet af den danske stat, som omfattes af lovforslagets definition af ”ordregiver”.

Green Power Denmark bemærker, at en forudsætning for lovgivningen bør derfor være, at man starter med en screening for, hvorvidt der på markedet findes tilstrækkelige alternativer, der vil kunne leveres indenfor en tidshorisont, der muliggør at en hurtig udbygning af den vedvarende energi. Er dette ikke tilfældet, så bør der være undtagelser og fokus i stedet rettes på at opbygge egne og europæiske forsyningskæder.

Metroselskabet foreslår, at et emne, der f.eks. kunne uddybes yderligere, og som kunne være genstand for dialog og analyse, er muligheden for at inddrage digitale værktøjer. Metroselskabet benytter i dag et digitalt værktøj, der på globalt plan ”mapper” selskaber og som bidrager til at sikre compliance i forhold til sanktionspakker. En analyse af, om offentlige virksomheders brug af digitale værktøjer kan sikre en mere proportional løsning end den, der er lagt op til i lovforslagsudkastet, synes mere operationelt og relevant.

Kommunernes Landsforening spørger om kommunalt ejede selskaber er omfattet af definitionen på en ”ordregiver” enten som statslige selskaber eller som offentligretlige organer. KL forstår, at der er opnået enighed om, at screeningen sker på rammeaftaleniveau, hvorfor den enkelte ordregiver, når der er tale om en leveringsaftale indgået på en SKI-rammeaftale, ikke selvstændigt skal afsætte tid til en eventuel screeningsproces. Dette bør præciseres i forbindelse med ændringen af investeringsscreeningsloven, særligt i lyset af at lovens anvendelsesområde udvides. Ligesom det tydeligt bør fremgå, hvordan screening håndteres i forbindelse med køb på dynamiske indkøbssystemer. KL ser samtidig behov for, at det præciseres, hvordan screening håndteres i en situation, hvor ordregiver er nødt til at gennemføre et udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse.

Netselskabet N1 forstår, at N1, som elforsyningsvirksomhed under bevilling og ejet af et forbrugerejet selskab, ikke er omfattet af definitionen på en ordregiver. N1 bemærker, at det kunne være hensigtsmæssigt om denne ’undtagelse’ var klarere i lovens § 2a. N1 foreslår endvidere, at leverandørscreeningen ikke skal foretages for aftaler, der indgås af de i loven nævnte ordregivere, hvor andre statslige, regionale og kommunale myndigheder, offentligretlige organer og sammenslutninger af en eller flere af

disse offentligretlige organer samt statslige selskaber er leverandører. Her- til kunne tilføjes aftaler, hvor selskaber, som agerer under bevilling, er le- verandører. Samlet set må man formode, at de nævnte typer af aktører ikke som leverandører udgør en risiko i forhold til formålet i investeringsscee- ningsloven. N1 foreslår i tilknytning til dette, at en anden måde at lette den indirekte påvirkning af loven kunne være at indskrænke mængden af om- fattede aftaler i lovens § 4, så eksempelvis aftaler tilslutninger til eller sam- menkobling af kritisk infrastruktur eller forsyning ikke omfattes.

Danske Regioner bemærker, at det er vigtigt, at lovforslaget alene vedrører kritisk infrastruktur og ikke regionernes almindelige indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder rammeaftaler.

Kommentar

Det noteres, at der generelt er opbakning til intentionen bag lovforslaget om at skærpe kontrollen med dansk kritisk infrastruktur. Det anerkendes, at der er behov for nærmere undersøgelser og analyser med bredere ind- dragelse af erhvervslivet og andre interessenter for at sikre en hensigts- mæssig afgrænsning af anvendelsesområdet.

Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser og behov for yderligere dialog med såvel ordregivere og til- budsgivere vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejer- skab og drift af energiøen i Nordsøen. På den måde varetages det presse- rende behov for screening i forbindelse med udbuddet af den kommende energiø i Nordsøen. Tilpasningen af lovforslaget til alene at omfatte kon- trakter vedrørende energiøen i Nordsøen indebærer, at det ikke er relevant at medtage definitioner af hhv. ordregiver og offentlig kontrakt i lovforsla- get.

Det fremgår af lovbemærkningerne til investeringsscreeningsloven, at Er- hvervsministeriet vil iværksætte en evaluering af investeringsscreeningslo- ven i 2023. Behovet for dialog vedrørende skærpelse af kontrollen med, hvem der får tildelt kontrakter vedrørende kritisk infrastruktur vil blive indarbejdet i evalueringen. Denne del af evalueringen vil have til formål at klarlægge, hvordan skærpelse af kontrollen med den kritiske infrastru- ktur – og dermed hensynet til den nationale sikkerhed og offentlige orden – bedre forenes med hensynet til, at offentlige myndigheder og virksomheder med ansvar for anlæg og drift af kritisk infrastruktur kan varetage denne opgave på en effektiv og samtidig omkostningsbevidst måde.

3.2 Bemyndigelsesbestemmelser til at fastsætte nærmere regler

Dansk Erhverv er bekymret over den meget vide beføjelse, der tildeles erhvervsministeren i § 2, stk. 2. Erhvervsministeren kan alene ved forhandling med sine egne regeringskolleger beslutte anvendelsesområdet for den reviderede lov. Dette skaber en høj grad af juridisk usikkerhed om noget så afgørende som anvendelsesområdet, hvilket kan påvirke investeringslysten i Danmark negativt. Sådanne beslutninger bør bero på en politisk beslutning i Folketinget snarere end blandt den til enhver tid siddende regerings ministre. Dansk Erhverv bemærker endvidere, at erhvervsministeren efter forhandling med sine kolleger i regeringen kan beslutte et andet anvendelsesområde og en anden definition af kritisk infrastruktur, jf. den foreslåede § 9 a, stk. 2. Da der ikke er en nærmere fastlagt definition af hvad der udgør en sikkerhedsrisiko, er her potentielt tale om et meget stort antal leverandør-, service- og driftsaftaler som ville skulle afvente screening og godkendelse fra Erhvervsministeriet før de kan indgås – i mindst 45 dage. Det virker helt disproportionalt i sammenhængen. Anvendelsesområdet og fokus for screeningerne bør indskrænkes til det som man konkret ønsker at forhindre/sikre. Beslutningen om sådanne helt principielle afgrænsninger bør træffes i Folketinget.

Amgros ønsker at blive inddraget forud for det videre arbejde, når/hvis der sker en skærpelse af investerings screeningslovgivningen inden for sundhedsområdet.

KL er betænkelig ved, at erhvervsministeren efter forhandling med ressortministrene bemyndiges til at fastsætte omfang og dækning ift. regler om offentlige kontrakter og kritisk infrastruktur. KL ser derfor et behov for præciseringer desangående og har noteret sig, at det af bemærkningerne fremgår, at den præcise afgrænsning forventes at ville være besluttet inden udgangen af 2023.

N1 opfordrer til, der ved en eventuel fremtidig udvidelse af anvendelsesområdet afsættes tilstrækkelig tid til, at de omfattede virksomheder får mulighed for at indrette sig på at skulle opfylde de nye krav.

Green Power Denmark bemærker, at hvis de nærmere regler for hvilke offentlige kontrakter, der omfattes af tilladelsesordningen, samt ordningens kriterier først fastsættes ved bekendtgørelse efter forhandling blandt udvalgte ressortministre vil loven medføre en stor usikkerhed for branchens aktører og store risici for gennemførelsen af de kommende store havvindprojekter. Green Power Denmark er derfor stærkt bekymret for, at det får alvorlige konsekvenser for hastigheden i udbygningen af VE- og netinfrastrukturen i Danmark, hvis loven vedtages i sin nuværende form.

Kommentar

Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser og behov for yderligere dialog med såvel ordregivere og tilbudsgivere vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen. Der er derfor ikke behov for at lovforslaget indeholder nye bemyndigelsesbestemmelser, hvorefter erhvervsministeren efter forhandling med en række andre ministre kan fastsætte nærmere regler om offentlige kontrakter og ordregivere, da afgrænsningen af lovforslaget til at omfatte etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen vil fremgå direkte af loven.

For så vidt angår de gældende regler i investeringsscreeningsloven, herunder den nuværende adgang til at fastsætte nærmere regler om anvendelsesområdet ved bekendtgørelse kan henvises til, at Erhvervsministeriet vil iværksætte en evaluering af loven i 2023, der også vil omfatte en evaluering af lovens anvendelsesområde.

3.3 Kritisk infrastruktur: Begrebet og hvornår en offentlig kontrakt vedrører denne

Danske Advokater foreslår, at der sikres mere klarhed i forhold til, hvornår en kontrakt nærmere ”vedrører kritisk infrastruktur” og således er underlagt et krav om forudgående tilladelse. Dette kan være ved en nærmere fastlæggelse af retningslinjer eller kriterier i forhold til vurderingen, ved at Erhvervsstyrelsen publicerer (eventuelt i anonymiseret form) sine afgørelser i relation til ansøgninger og/eller ved en (udvidet) mulighed for præscreening af offentlige kontrakter. Allerede i den eksisterende lovgivning er det for mange kontrakter inden for de berørte sektorer særdeles vanskeligt at udelukke, at kontrakten ”vedrører kritisk infrastruktur”, og Danske Advokater forudser, at udvidelsen af anvendelsesområdet som foreslået i lovforslaget vil føre til et unødigt stort antal ansøgninger om tilladelse og dermed unødigt ressourceforbrug hos såvel Erhvervsstyrelsen, private virksomheder, offentlige ordregivere og deltagere i offentlige udbudsprocedurer.

Dansk Industri finder det beklageligt, at udkastet til lovforslag ikke præciserer og tydeliggør begrebet ”kritisk infrastruktur”, som i praksis giver anledning til ekstremt stor usikkerhed i relation til både investeringer og kontrakter.

TEKNIQ Arbejdsgiverne opfordrer til at begrebet kritisk infrastruktur defineres nærmere således at det også bliver operationelt muligt at omkrænse hvilke kompetencer og kapaciteter der skal til for at producere, installere og servicere den kritiske infrastruktur.

Ørsted bemærker, at der er behov for, at lovforslaget indeholder en nærmere beskrivelse af, hvornår en aftale vedrører kritisk infrastruktur, og hvornår den ikke vedrører kritisk infrastruktur.

Sund & Bælt foreslår, at der angives yderligere retningslinjer i forhold til, hvad der er kritisk infrastruktur og at det uddybes, hvad der menes med ”påvirke etableringen eller driften af kritisk infrastruktur eller en sikkerhedstruende indsigt heri”. Om det er hensigten, at dette omfatter helt sædvanlige drifts- og vedligeholdelsesaftaler om revision, forsikring, kantine, rengøring, forst-vedligehold, afvanding mv. Sund & Bælt foreslår, at det fremgår eksplicit af loven, at følgende kontrakter ikke er omfattet af loven:

- kontrakter, som ikke er nødvendige for at opretholde den kritiske infrastruktur, og
- kontrakter, hvor kontraktparten umiddelbart kan substitueres af anden kontraktpart eller af ordregiver selv og hvor kontraktparten ikke får en sikkerhedstruende indsigt eller kontrol over den kritiske infrastruktur.

Sund & Bælt foreslår endvidere, at ”kontrol” defineres som ”kontrol med den kritiske infrastruktur” og ikke kontrol blot på grund af kontraktens længde. Det foreslås, at der i selve loven eller i en bekendtgørelse udarbejdes en liste med eksempler på aftaler, som ikke anses for at vedrøre kritisk infrastruktur. Alternativt, at Erhvervsstyrelsen løbende offentliggør eksempler på aftaler, som Erhvervsstyrelsen konkret har vurderet ikke var omfattet, således at man som ordregiver får nogle konkrete retningslinjer.

Ørsted foreslår, at lovens territoriale afgrænsning tydeliggøres, således at det fremgår direkte af lovens ordlyd, at § 9 a alene finder anvendelse for kontrakter vedrørende kritisk infrastruktur beliggende i Danmark.

Kommentar

Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser og behov for yderligere dialog med såvel ordregivere og tilbudsgivere vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medlemskab og drift af energi i Nordsøen.

På denne baggrund ændrer lovforslaget ikke ved gældende regler i forhold til definitionen af kritisk infrastruktur, og den nærmere afgrænsning af kritisk infrastruktur i den gældende anvendelsesbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1491 af 25. juni 2021),

Det fremgår af lovbemærkningerne til investeringscreeningsloven, at Erhvervsministeriet vil iværksætte en evaluering af investeringscreeningsloven i 2023. Behovet for dialog vedrørende skærpelse af kontrollen med, hvem der får tildelt kontrakter vedrørende kritisk infrastruktur vil blive

indarbejdet i evalueringen. Denne del af evalueringen vil have til formål at klarlægge, hvordan skærpelse af kontrollen med den kritiske infrastruktur – og dermed hensynet til den nationale sikkerhed og offentlige orden – bedre forenes med hensynet til, at offentlige myndigheder og virksomheder med ansvar for anlæg og drift af kritisk infrastruktur kan varetage denne opgave på en effektiv og samtidig omkostningsbevidst måde. Det anerkendes i den forbindelse, at der er behov for nærmere undersøgelser og analyser med bredere inddragelse af erhvervslivet og andre interessenter for at sikre en hensigtsmæssig afgrænsning af anvendelsesområdet.

3.4 Tilladelse til offentlige kontrakter vedrørende kritisk infrastruktur

Danske Advokater vurderer, at der er behov for nærmere klarhed i forhold til udstrækningen af forpligtelsen til at afvente Erhvervsstyrelsens godkendelse, forinden der kan indgås ”endelig offentlig kontrakt”. Det ses ikke med lovforslaget at være nærmere defineret, hvornår en offentlig kontrakt er ”endelig”, herunder om der i et eller andet omfang kan indgås betingede kontrakter. Det er desuden uklart, om der er tale om en fuldstændig standstill-forpligtelse, der afskærer enhver indledende dialog mv. med den vindende tilbudsgiver om kontrakten, eller om der vil være mulighed for at iværksætte visse forberedelseshandlinger i relation til kontrakten, så længe aftaleparten ikke får relevant indflydelse på den kritiske infrastruktur, forinden Erhvervsstyrelsens godkendelse foreligger.

Danske Advokater bemærker endvidere, at det fremgår klart af lovforslagsudkastets bemærkninger, at rammeaftaler vil blive anset for én kontrakt, således at hver enkelt kontrakt, der indgås på rammeaftalen, ikke skal godkendes individuelt af Erhvervsstyrelsen. Omvendt fremgår det ikke af forarbejderne, hvordan det forholder sig ved fælles udbud med indgåelse af flere kontrakter. Det kan f.eks. være den situation, at flere kommuner gennemfører et fælles udbud, som munder ud i indgåelse af kontrakter med hver enkelt kommune. Det bør angives klart i forarbejderne, om aftaleparten i denne situation kan indgive en samlet ansøgning, som gælder for alle aftalerne, eller om der skal indgives ansøgninger for hver enkelt aftale.

Danske Advokater bemærker, at i de tilfælde, hvor aftaleparten er en dansk enhed, og hvor kontrolskiftet derfor også kræver Erhvervsstyrelsens tilladelse efter reglerne om udenlandske investeringer, er det ikke klart, om der vil skulle indgives forskellige ansøgninger – én for selve investeringen og én (eller flere) for de enkelte offentlige kontrakter. Det bør præciseres i forarbejderne, om der kan indgives én samlet ansøgning, som omfatter både selve investeringen og eventuelle offentlige kontrakter. Det bør desuden præciseres i enten ordlyden af § 14 c, stk. 5, eller i forarbejderne, om den pågældende tilladelse skal være opnået, før der sker et kontrolskifte over aftaleparten. Danske Advokater foreslår endvidere, at det overvejes

nærmere, om ansøgningsforpligtelsen mere hensigtsmæssigt kan placeres hos ordregiver.

SKI appellerer til, at fortolkningsbidragene i bemærkningerne til den forslåede § 9 a, stk. 1 angiver, at ansøgningstidspunktet skal forstås som det tidspunkt, hvor ordregiver i en udbudsproces indhenter endelig dokumentation fra de tilbudsgivere, som ordregiver påtænker at tildele kontrakten. SKI vil endvidere appellere til, at dette fortolkningsbidrag udvides til at også at omfatte særlige økonomiske aftaler efter de gældende bestemmelser i investeringsscreeningsloven. SKI har med glæde noteret sig, at der med de forslåede bestemmelser konkret er taget stilling til håndtering af screening på rammeaftaler, og at Erhvervsstyrelsen har varetaget et vigtigt effektivitetshensyn ved at fastlægge, at screening kan ske på rammeaftaleniveau. Imidlertid har SKI noteret sig, at bemærkningerne vedrørende rammeaftaler er indsat i forbindelse med kapitel 2 a ”om tilladelse til offentlige kontrakter”, hvilket naturligt skaber den usikkerhed, om lovbemærkningen alene er tiltænkt processen ved offentlige kontrakter. Med andre ord skabes usikkerhed om, om der også kan ske screening på rammeaftaleniveau for ”særlige økonomiske aftaler”. SKI skal derfor venligst opfordre Erhvervsstyrelsen til at tydeliggøre i lovbemærkningerne, at bemærkningerne vedrørende screening af rammeaftaler finder anvendelse generelt indenfor investeringsscreeningslovens anvendelsesområde.

Dansk Industri bemærker, at der i udbud omfattet af lovforslaget lægges op til, at en aftalepart og dennes eventuelle underleverandører ikke må indgå kontrakt med ordregiver før der er opnået tilladelse fra Erhvervsstyrelsen. Dette rejser et praktisk spørgsmål. Hvis den vindende tilbudsgiver ikke klarer screeningen, og derfor ikke kan tildeles kontrakten, må det antages, at kontrakten vil kunne tildeles den næstbedste tilbudsgiver. I den situation kan man risikere, at også den næstbedste tilbudsgiver (og eventuelle underleverandører) skal underlægges screeningskravet. I lovforslaget nævnes, at der i visse situationer kan være behov for at screene alle deltagere i visse offentlige udbud på et tidligere tidspunkt i udbudsprocessen. Modsætningsvist må der slutes, at der normalt skal ske en efterfølgende screening af den næstbedste tilbudsgiver. Såfremt dette er tilfældet, vil det påvirke længden af tilbudsgivernes vedståelsesfrister yderligere, og for mange tilbudsgivere vil længden af vedståelsesfristen være et kritisk parameter, når de beslutter sig for at deltage i en given udbudsproces eller ej. Det vil derfor som hovedregel ikke være realistisk, at ordregiver reelt vil kunne tildele til den næstbedste tilbudsgiver, såfremt den vindende tilbudsgiver ikke opnår Erhvervsstyrelsens tilladelse.

Ørsted foreslår, at ordregiver, såfremt Erhvervsstyrelsen ikke har givet tilladelse indenfor 60 dage fra meddelelse om tildelingsbeslutningen, har mulighed for a) at tilbagekalde tildelingsbeslutningen og tildele kontrakten til

det økonomisk næstmest fordelagtige tilbud eller b) genoptage udbudsprocessen, således at alle tilbudsgiverne får mulighed for at tilrette deres tilbud. Det foreslås ligeledes, at ordregiver har mulighed for a) og b), såfremt Erhvervsstyrelsen i fase 2 fremsætter krav om, at ansøger afgiver tilsagn om afbødende foranstaltninger. Ørsted foreslår endvidere, at der indsættes en ny § 9 b, stk. 2 om indgåelse af aftaler uden forudgående tilladelse, hvor dette er nødvendigt grundet tvingende årsager, som de der er nævnt ovenfor. De nærmere betingelser herfor bør ligeledes fremgå af bestemmelsen, herunder for eksempel, at aftalerne ikke må indgås for en længere periode, end hvad der er nødvendigt for at sikre den fortsatte drift.

Ørsted foreslår, at det i forarbejderne til § 9 b uddybes, på hvilke vilkår en betinget aftale kan indgås i forbindelse med, at der sker anmeldelse. På blandt andet offshore området bliver det grundet stigende efterspørgsel stadig mere vanskeligt at sikre de relevante underleverandøraftaler og få de deltagende leverandører til at acceptere lange vedståelsesfrister. I mange aftaler er det herudover nødvendigt af hensyn til sammenhængen med andre aftaler på samme projekt, at den valgte leverandør igangsætter dele af arbejdet under kontrakten straks efter tildeling/aftaleindgåelse. Det er Ørsteds forventning, at disse udfordringer vil stige i takt med, at EU-landene arbejder mod 2030-målene for CO2 udledning.

Kommentar

Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser og behov for yderligere dialog med såvel ordregivere og tilbudsgivere vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen.

En række af de ovenstående kommentarer er imidlertid relevante for de gældende regler om særlige økonomiske aftaler, når disse aftaler indgås på baggrund af et offentligt udbud. Erhvervsstyrelsen vil i den forbindelse i relevant omfang komme med vejledning på sin hjemmeside, der vil adressere bemærkningerne i forhold til, hvornår der kan ansøges om tilladelse i forbindelse med udbudsprocessen, hvad der menes med indgåelse af en endelig kontrakt samt screening af rammeaftaler.

Endvidere fremgår det af lovbemærkningerne til investeringscreeningsloven, at Erhvervsministeriet vil iværksætte en evaluering af investeringscreeningsloven i 2023. I den forbindelse vil bemærkningerne indgå i evalueringen af reglerne om særlige økonomiske aftaler og sammenhængen til reglerne om offentlige udbud.

3.5 Hasteindkøb

Danske Advokater vurderer, at lovforslaget bør facilitere, at ordregiver kan foretage de akutte indkøb, der måtte være nødvendige i henhold til udbudslovens bestemmelser herom, uden et krav om forudgående tilladelse hertil.

DSB bemærker ligeledes, at ordregiver kan have behov for at indgå kontrakter her-og-nu for at sikre driften af den kritiske infrastruktur uden at skulle afvente Erhvervsstyrelsens godkendelser af aftaleparter. Derudover er der en række togdele og komponenter, der alene kan leveres af bestemte leverandører af tekniske og sikkerhedsmæssige årsager, og som også er nødvendige for at opretholde driften af kritisk infrastruktur. Såfremt disse aftaleparter ikke kan godkendes af Erhvervsstyrelsen, har DSB vanskeligt ved at se, at DSB kan opretholde driften af den kritiske infrastruktur. DSB opfordrer derfor Erhvervsministeren til også her at begrænse lovforslagets anvendelsesområde og sikre, at ordregiverne fortsat kan opretholde driften af den kritiske infrastruktur.

Dansk Industri bemærker, at lovforslaget ikke adresserer, hvordan en markant forlængelse af udbudsprocessen hænger sammen med de udbudsretlige muligheder for at foretage hasteindkøb. Lovforslaget tager ikke stilling til, om ordregiver kan indgå kontrakter, der er nødvendige for at opretholde driften af kritisk infrastruktur, uden en forudgående godkendelse fra Erhvervsstyrelsen. Det kan eksempelvis være tilfældet ved en aftaleparts konkurs eller væsentlige misligholdelse af en offentlig kontrakt.

Kommentar

Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser og behov for yderligere dialog med såvel ordregivere og tilbudsgivere vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen.

Det fremgår af lovbemærkningerne til investeringsscreeningsloven, at Erhvervsministeriet vil iværksætte en evaluering af investeringsscreeningsloven i 2023. Bemærkningerne vil indgå i overvejelserne i evalueringen om, hvordan den kritiske infrastruktur bedst kan sikres i forbindelse med offentlige udbud.

3.6 Screening af alle deltagere ved et udbud

Danske Advokater bemærker, at det forekommer særdeles uklart, hvordan § 9 c påtænkes anvendt i praksis, herunder hvilken betydning et eventuelt påbud om alle deltageres ansøgning forudsættes at have for udbudsprocessen, herunder om denne skal afvente Erhvervsstyrelsens godkendelse af alle deltagere, før den kan fortsætte. Det vil i sagens natur give anledning til væsentlige udfordringer i forhold til den praktiske tilrettelæggelse og gennemførelse af sådanne udbudsprocesser.

DSB opfordrer til, at Erhvervsministeren indfører en generel mulighed for, at Erhvervsstyrelsens screening kan omfatte alle deltagere i offentlige udbud, og at screeningen kan foregå parallelt med gennemførelsen af offentlige udbud.

SDU foreslår fsva. § 9 c, at der fastsættes nærmere retningslinjer for, hvorledes der i praksis skal ansøges om tilladelse til at indgå en kontrakt, idet bemærkes, at den offentlige ordregiver har behov for at vide dette på forhånd, inden udbuddet iværksættes.

Dansk Erhverv bemærker, at screening af alle deltagere i et offentligt udbud forud for udvælgelsen af den som kontrakten indgås med, virker disproportionalt og som et spild af ressourcer for de virksomheder som ikke bliver tildelt opgaven.

Ørsted foreslår, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides, således at ordregiver får kompetence til selv at kunne beslutte, at alle deltagere ved et udbud med forhandling efter forsyningsvirksomhedsdirektivet eller udbudsdirektivet, og for indkøb undtaget for udbud, hvor der afholdes runder af forhandlinger med et felt af deltagere i tilbudsfasen, skal ansøge Erhvervsstyrelsen om forudgående tilladelse til at kunne indgå kontrakten. I tillæg til ovenstående foreslår Ørsted, at Erhvervsstyrelsen for andre typer udbud på anmodning fra ordregiver kan bestemme, at alle deltagere ved et udbud af en offentlig kontrakt vedrørende kritisk infrastruktur skal ansøge Erhvervsstyrelsen om tilladelse til at indgå kontrakten. Ørsted foreslår, at processen for forudgående godkendelse af alle tilbudsgivere i en udbudsproces uddybes i vejledninger, idet Ørsted forudser, at behovet for denne adgang vil have et vist omfang. Ørsted ser derfor også et behov for, at der er taget højde for denne type af sagsbehandling hos Erhvervsstyrelsen, således at projekterne kan gennemføres til tiden.

Metroselskabet anbefaler, at muligheden for tidlig screening i lovforslagsudkastets § 9 c ændres, således at ordregiver altid har ret til tidlig screening uden forudgående anmodning fra den relevante ressortmyndighed; eventuelt således at retten til tidlig screening forbeholdes projekter over en vis økonomisk værdi.

Sund & Bælt foreslår, at § 9 c udvides til at gælde alle udbudsforretninger "når dette er nødvendigt for, at proceduren gennemføres korrekt", jf. samme hensyn fra udbudslovens § 151, stk. 2 eller hvor ordregivere anvender proceduren udbud med forhandling og anser det for hensigtsmæssigt.

Danske Regioner finder at der er brug for et mere fleksibelt system, hvor de ordregivende myndigheder selv har større indflydelse på, hvornår virk-

somheder har mulighed for at søge om tilladelse allerede efter prækvalifikation, eller alternativt, at virksomheder kan søges om forhåndsgodkendelse til indgåelse af visse typer af kontrakter mod endelig (og kortere) verificering heraf inden selve kontraktindgåelsen.

Kommentar

Det noteres, at der generelt er opbakning til intentionen bag lovforslaget om at skærpe kontrollen med dansk kritisk infrastruktur. Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser og behov for yderligere dialog med såvel ordregivere og tilbudsgivere vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen. Muligheden for at screene alle deltagere i et udbud, er dermed også afgrænset i lovforslaget til alene at kunne omfatte deltagere i udbuddet vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen.

3.7 Den faseopdelte sagsbehandling og sagsbehandlingsfrister

Danske Advokater foreslår tilpasning af sagsbehandlingsregimet, så det i højere grad ligner den ordning, der kendes (og er velafprøvet) inden for fusionskontrolområdet. Den nuværende foreslåede ordning med faseopdelt sagsbehandling mangler gennemsigtighed over reelle sagsbehandlingstider for behandling af ansøgninger/anmeldelser ved Erhvervsstyrelsen og mangler konsekvenser for styrelsens manglende overholdelse af frister. Danske Advokater foreslår, at det ligesom inden for fusionsområdet bør føre til en automatisk tilladelse eller godkendelse, hvis Erhvervsstyrelsen ikke inden for fase 1 (45 kalenderdage) har meddelt, at der er grundlag for at indlede fase 2. Hvis fase 2 indledes, bør fristen (125 kalenderdage) regnes fra meddelelsen af indledning af fase 2. Endvidere bør der fastsættes klare regler for fristforlængelser i tilfælde af tilsagn, f.eks. tilsvarende konkurrencelovens regler. Danske Advokater opfordrer endvidere Erhvervsstyrelsen til hurtigst muligt og seneste 14 dage efter lovens ikrafttræden at udsende den nye blanket, som skal benyttes til fase 1 screeninger.

Dansk Fjernvarme er bekymret for, at der, i henhold til lovforslaget, kan gå op til 45 dage ved en fase 1 screening og yderligere 125 dage ved en fase 2 screening. Dette kan i værste fald betyde op til et halvt års ventetid for ovenstående projekter. Projekter der i forvejen er underlagt en til tider langvarig kommunal sagsbehandling før projekterne kan godkendes af kommunen og sendes i udbud. Dansk Fjernvarme opfordrer til, at myndighederne i forbindelse med implementeringen af investeringscreeningsloven laver tydelige vejledninger, hvorved offentlige fjernvarmeselskaber nemt kan orientere sig om, hvad de skal være opmærksomme på i forbindelse med udbudsrunder og hvilke oplysninger, der er nødvendige til en fase 1

screening, så sagsbehandlingstiden i forbindelse med screeningsprocessen kan reduceres betydeligt.

Københavns Lufthavne (CPH) bemærker, at den foreslåede faseopdelte godkendelsesproces i sig selv kan have afgørende betydning for effektiviteten af CPH's drift og evne til at overholde operationelle forpligtigelser i og med implementeringen af færdigforhandlede aftaler vil skulle afvente Erhvervsstyrelsens godkendelse.

DSB bemærker, at Erhvervsstyrelsens frister vil forlænge indkøbs- og udbudsprocesserne markant. DSB bemærker, at den helt store udfordring ligger i, at det vil være nødvendigt at forlænge tilbudsgivernes vedståelsesfrist med den forventede varighed af screeningsprocessen. DSB anbefaler derfor, at screeningsprocessen kan foregå parallelt med udbudsprocesserne og ikke skal afvente, at der er fundet en vinder af udbuddet.

Dansk Erhverv støtter formålet med en faseopdeling af investeringscreeningerne - således at de administrative byrder kan lattes i de tilfælde, hvor der ikke er grund til tro at der er sikkerhedsmæssige udfordringer. Der noteres dog at tidsfristerne for behandlingerne af screeningerne er for lange til realistisk at kunne overholdes ift. almindelige leverandør-, drifts- og serviceaftaler og desuden vil forsinke andre typer kontrakter betydeligt. Formålet med opdelingen (som beskrevet) er at sikre et lettere regime for de tilfælde, hvor der ikke synes at være problemer. 45 dage i det lettere (fase 1) regime er alt for meget i forhold til det meget brede anvendelsesområde.

Energinet bemærker, at den foreslåede screeningsproces vil medføre en konsekvent forlængelse af udbudsprocessen på minimum 45 dage, hvis der er tale om ansøgning i fase 1 tilladelse, eller i værste fald minimum 125 dage, hvis Erhvervsstyrelsen indleder en fase 2 screening. Der er således tale om en meget væsentlig tidsmæssige forlængelse af udbudsprocessen. Det betyder samtidig, at Energinet i sit udbudsmateriale vil blive nødt til at kræve en betydelig længere vedståelsesfrist fra alle tilbudsgiverne end normalt i.e. helt op til 9 måneder for at kunne rumme både fase 1 og fase 2 screeninger.

Dansk Industri bemærker, at det i lovforslaget skal tydeliggøres, hvilke konsekvenser det måtte få, hvis Erhvervsstyrelsen overskrider disse lov-bundne tidsrammer. Derudover foreslår DI, at screeningsprocessen tilpasses den proces, der gælder i forhold til kontrollen af fusions-sager indenfor konkurrenceretten, som er velkendt for markedsaktørerne. I den forbindelse bør det føre til automatisk godkendelse/tilladelse, hvis Erhvervsstyrelsen ikke indenfor fase 1 har meddelt ansøgeren om, at der er grundlag for at indlede fase 2. Endvidere bør fristerne beregnes fra det tidspunkt, hvor ansøgningen rent faktisk er fuldstændig (i stedet for det tidspunkt, hvor Erhvervsstyrelsen erklærer ansøgningen for fuldstændig). Det vil give

en mere transparent og forudsigelig proces for ansøgerne. Samtidig bør fristerne i både fase 1 og fase 2 forkortes væsentligt, således at den samlede sagsbehandlingstid bliver på maksimalt 1-2 måneder.

Ørsted anser de 45 dage for sagsbehandlingen i fase 1 for en meget lang periode og foreslår, at perioden forkortes væsentligt, mere specifikt til 15 kalenderdage, så de nye regler ikke bliver en hindring for gennemførelsen af danske infrastrukturprojekter. Ørsted foreslår tilsvarende, at sagsbehandlingstiden for fase 2 forkortes væsentligt, således at den samlede sagsbehandlingstid aldrig kan udgøre mere end 30 kalenderdage. Ørsted vurderer herudover, at snævre rammer for at eksekvere de indledende faser af en kontrakt under en betinget kontrakt vil være yderst problematisk, og at der vil være en reel risiko for, at det ikke er muligt at sikre leverandørernes accept af de nødvendige forlængede vedståelsesfrister. Det bemærkes, at vedståelsesfrister ikke beregnes fra tildeling af kontrakt, men allerede fra indlevering af endeligt tilbud. Ordregiver skal således bruge tid på at foretage endelig vurdering af alle tilbud, udarbejde tildelingsbreve og evalueringsrapporter. I langt de fleste indkøbsprocesser er der herudover også en intern godkendelsesproces, som forudsætter, at management hos ordregiver tager stilling til, om kontrakten kan tildeles. Denne proces tager tid og skal ved fastlæggelse af de nødvendige vedståelsesfrister i udbudsmaterialet lægges oveni de minimum 170 dage, som Erhvervsstyrelsen i værste fald mener kan være nødvendige for dens godkendelse af leverandøren. Den samlede sagsbehandlingstid på 170 dage betyder, at det i alle omfattede kontrakter bliver nødvendigt for ordregiver at indsætte vedståelsesfrister på minimum 8- 9 måneder fra indlevering af endeligt tilbud. En sådan vedståelsesfrist vil i langt de fleste kontrakttyper blive anset for usædvanlig lang og vil ikke være markedskonform. Ørsted er særdeles bekymret for, i hvilken udstrækning et sådant vilkår helt vil afholde leverandører fra at byde på danske kontrakter, der er nødvendige for at udbygge og drive vores infrastruktur.

Green Power Denmark anerkender, at den foreslåede to-fasescreening og en mulig tidlig screening ved udbud, er et forsøg på at minimere byrderne mest muligt, men det er usikkert, om det er en virksom model i forhold til det eksisterende leverandørmarked. Med godkendelsesordningen vil aftaleparterne skulle operere med urealistisk lange vedståelsesfrister for at deltage i udbud af dansk infrastruktur. Det er ikke normalt at kræve eller acceptere vedståelsesfrister på 9-12 måneder. Tværtimod er der en stigende tendens til, at selv meget kortere vedståelsesfrister på 2-3 måneder kan være problematiske på grund af en uforudsigelig prisudvikling og stigende efterspørgsel i leverandørkæderne indenfor den grønne sektor. Det er sandsynligt, at lange vedståelsesfrister, som vil være nødvendige at stille krav om for at kunne tage højde for længden af styrelsens 2-fasede godkendel-

sesordning, vil føre til, at færre leverandører vil afgive tilbud, og at de leverandører, der afgiver tilbud, vil påtage sig en stor risiko eller betale en høj pris for at sikre bindende priser og vilkår fra deres underleverandører.

Metroselskabet bemærker, at selvom der med lovforslagsudkastet introduceres en ”slanket” godkendelsesprocedure i to faser og med reducerede sagsbehandlingstider, jf. lovforslagsudkastets § 14 a, vil godkendelseskravet uundgåeligt afstedkomme forsinkelser i udbud med deraf følgende omkostninger og tab. Metroselskabet anbefaler, at sagsbehandlingstiderne i lovforslagsudkastets § 14 a, stk. 2 og 4, for Erhvervsstyrelsens sagsbehandlinger af ansøgninger i fase 1 og (navnlig) 2 reduceres.

Sund & Bælt foreslår, at sagsbehandlingstiden forkortes væsentligt. Med lovforslaget vil man som ordregiver være nødsaget til at bede om vedståelser på 7-9 måneder. Sund & Bælt frygter for den fremtidige konkurrencesituation, hvis der kræves lange vedståelsesfrister, ligesom ukonditionsmæssige tilbud bliver en realitet. Dertil kommer, at – i tilfælde af at vindende tilbudsgiver ikke får tilladelse fra Erhvervsstyrelsen – vil ordregivers reaktionsmulighed med at kunne gå til tilbudsgiver nr. 2 kun være til stede, hvis tilbudsgiver nr. 2 fortsat vedstår deres tilbud. Denne mulighed synes begrænset, hvis man skal ud i fase 1 og 2 på hhv. 45 og 125 dage. Endelig ønskes en overvejelse af, hvorvidt det kan være en fremgangsmåde, at indhentning af dokumentation for ESPD, jf. udbudslovens § 151 kan ske samtidig med en ansøgning om tilladelse til Erhvervsstyrelsen. Derved kan man som ordregiver igangsætte to frister på samme tid. Sund & Bælt oplever, at de udenlandske tilbudsgiver bruger lang tid på at indhente dokumentation og også ofte længere tid end de 18 dage. Hvis disse frister/procedurer kan igangsættes samtidig, vil dette væsentligt lette perioden for gennemførelsen af udbud. Det bemærkes i den forbindelse, at kontrakten i udbudsprocessen på dette tidspunkt er færdig med undtagelse af indsættelse af navn. Et eksempel på den færdige kontrakt – hvis virksomheden opnår tilladelse – vil eventuelt kunne fremsendes sammen med ansøgningen til Erhvervsstyrelsen. Dette giver selvsagt kun mening, hvis sagsbehandlingstiden på de 45 dage kortes ned. Sund & Bælt foreslår en sagsbehandlingstid på 15 dage, således at den pågældende virksomhed samlet set kan få 18 dage fra ordregivers anmodning til fremsendelse af dokumentation og – i fald der gives - tilladelse fra Erhvervsstyrelsen. Hvis virksomheden først må ansøge om tilladelse efter tildelingsbeslutning, ønskes en præcisering af, hvilke kontraktforberedende arbejder man som ordregiver kan foretage sig, mens man venter på tilladelse.

KL spørger om det er tilbudsgiver, der har forpligtelsen til at underrette ordregiver, hvis tilladelsen ikke kan opnås indenfor de givne tidsfrister.

Danske Regioner bemærker, at de fastsatte processer og servicemål for Erhvervsstyrelsen i §§ 14 a – 14 c vil lede til forlængelser af udbudsprocesserne. Danske Regioner anerkender, at der er behov for realistiske servicemål, når det ikke kan forudses, hvor meget dokumentation Erhvervsstyrelsen skal gennemgå (eller rykke for). Men dette vil påvirke udbudsprocesserne meget direkte og kan potentielt gøre visse udbud uigennemførlige. Konsekvenserne bliver høje krav til ordregivers tidsplan, samt høje krav til tilbudsgivernes vedståelsesfrister. Det forhold, at virksomhederne først kan ansøge, når tildelingsmeddelelsen er fremsendt, kan bevirke at udbudsprocesserne kompromitteres i de tilfælde, hvor den vindende tilbudsgiver ikke kan opnå tilladelse. Her skal ansøgningsprocessen så starte forfra med tilbudsgiver nr. 2. Risici for manglende tilladelse, og sen afklaring heraf, vil i alle tilfælde have den afsmittende virkning, at en ordregiver i forhold til antallet af deltagende (prækvalificerede) virksomheder er nødt til at tage højde herfor ved at overveje at hæve antallet af prækvalificerede virksomheder – med deraf forøgede transaktionsomkostninger.

Kommentar

Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser og behov for yderligere dialog med såvel ordregivere og tilbudsgivere vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen. De foreslåede bestemmelser om en faseopdelt sagsbehandling vil dermed ud over screening af kontrakter, der vedrører energiøen i Nordsøen, jf. ovenfor, alene omfatte sagsbehandling af ansøgninger og anmeldelser vedrørende udenlandske direkte investeringer og særlige økonomiske aftaler.

De foreslåede tidsfrister i lovforslaget indebærer, at ukomplicerede sager vil kunne afgøres inden for 45 kalenderdage, mens fristen for mere komplicerede sager, der vurderes at kunne udgøre en trussel mod den nationale sikkerhed eller offentlige vil skulle afgøres inden for 125 kalenderdage. De foreslåede tidsfrister er fastsat under hensyntagen til, at Erhvervsstyrelsen skal have mulighed for i samarbejde med høringsparterne, at kunne foretage de fornødne grundige undersøgelser af, om en investering eller særlig økonomisk aftale vil kunne udgøre en trussel mod national sikkerhed eller offentlig orden. De foreslåede sagsbehandlingsfrister er udtryk for maksimale sagsbehandlingstider baseret på styrelsens hidtidige erfaringer, idet størstedelen af ansøgninger behandles inden for en kortere sagsbehandlingsfrist, hvilket den maksimale sagsbehandlingsfrist på 45 kalenderdage for en fase 1 sag er udtryk for.

Erhvervsministeriet finder ikke, at forslagene om, at beregningen af frister skal fastsættes ud fra modtagelsesdatoen, bør imødekommes, da dette vil

kunne indebære en afkortning af Erhvervsstyrelsens tid til at behandle ansøgninger i tilfælde, hvor ansøgningen ikke er tilstrækkeligt oplyst fra starten. Erhvervsministeriet finder desuden, at forslaget om, at en ansøgning, der ikke er færdigbehandlet inden for de angivne frister, automatisk vil blive anset for godkendt, strider mod lovens hensigter om, at screening sker med henblik på at afgøre, om en ansøgning vil kunne udgøre en trussel mod den nationale sikkerheden eller offentlig orden. Forslaget om automatisk godkendelse af en ansøgning vil således utilsigtet kunne indebære godkendelse af udenlandske investeringer eller særlige økonomiske aftaler, der vil kunne udgøre en trussel mod den nationale sikkerhed eller offentlige orden.

For så vidt angår behovet for nyt ansøgningsmateriale som følge af faseopdelingen forventer Erhvervsstyrelsen, at der vil foreligge nye blanketter til brug for ansøgninger og anmeldelser ved lovens ikrafttræden.

3.8 Oplysningskrav

Dansk Erhverv bemærker, at som det også gælder for investeringscreeningerne (der ikke er offentlige udbud) så skal de oplysninger, der gives, revisorpåtegnes. Det giver nogen mening ift. til større fusioner og opkøb af virksomheder, men næppe for alle kontrakter i den kritiske infrastruktursektor. Dansk Erhverv bemærker endvidere, at når en virksomhed ansøger om tilladelse skal man (hvis muligt og ellers senere) opgive kontaktoplysningerne til underleverandører og i visse tilfælde for underleverandører længere nede i leverandørkæden. Det er ikke klart i hvilke tilfælde disse også skal screenes – og om dette vil sætte fristerne i bero i den mellemliggende periode. Det tolkes således at den ansøgende virksomhed ikke vil være ansvarlig for screeningen (eller oplysninger til screeningen) af underleverandøren udover kontaktoplysninger, men det er ikke klart om denne proces yderligere vil forlænge de allerede ret lange forsinkelser. Det fremgår dog i §14 stk. 3 at Erhvervsstyrelsen kan stille krav om at underleverandøren skal godkendes inden denne må begynde at levere sine ydelser. I de tilfælde vil der så antageligvis være forsinkelser i leveringen på grund af den ekstra screening – hvis tidsfrist antages at løbe de samme 45-125 dage som det gælder for de øvrige screeninger. Det virker som nogle meget lange forsinkelser for de fleste typer offentlige opgaver der kommer i udbud.

Datatilsynet har med henvisning til lovforslagets § 14, b, stk. 1-3 henledt Erhvervsstyrelsens opmærksomhed på databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, om dataminimering samt artikel 5, stk. 1, litra e, om sletning. Datatilsynet forudsætter i øvrigt generelt at de databeskyttelsesretlige regler vil blive iagttaget i forbindelse med enhver behandling af personoplysninger foranlediget af lovforslaget.

Dansk Industri bemærker, at der lægges op til, at Erhvervsstyrelsen kan stille krav om, at oplysninger afgivet af aftaleparten og dennes underleverandører ledsages af en erklæring fra en revisor, der er godkendt efter revisorloven. Krav om revisorerklæring vil påføre såvel aftaleparten som denne underleverandører ekstra omkostninger. Lovforslaget tager ikke stillingen til omfanget af disse ekstra transaktionsomkostninger. Der er ligeledes uklart, hvordan dette revisorkrav skal håndteres i forhold til en udenlandsk underleverandør. Dansk Industri bemærker endvidere, at der er uklart, hvordan processen er i forhold til screeningsprocessen af underleverandører. Såfremt underleverandørerne skal videregive oplysninger til leverandøren, der herefter skal videregive disse oplysninger til Erhvervsstyrelsen, rejser det udfordringer i forhold til håndtering af konkurrencefølsomme oplysninger og konkurrencereglerne. En underleverandør kan jo i andre situationer være en konkurrent til selve leverandøren, og udveksling af konkurrencefølsomme oplysninger mellem konkurrenter omfattes af konkurrencereglerne. En underleverandør vil derfor være tilbageholdende med at videregive sådanne følsomme oplysninger. Processen skal derfor tilrettelægges på en måde, der fjerner enhver konkurrenceretlig risiko.

Kommentar

I lovforslaget vil der på baggrund af bemærkningerne fra Datatilsynet blive indsat et generelt afsnit om de foreslåede bestemmelsers forhold til databeskyttelsesforordningen. Det vil heraf bl.a. fremgå, at de databeskyttelsesretlige regler herunder princippet om dataminimering og sletning vil blive iagttaget i forbindelse med Erhvervsstyrelsens sagsbehandling af ansøgninger og anmeldelser efter lovforslagets § 14 b. Lovforslagets § 14 b, stk. 1, er i øvrigt en videreførelse af den gældende § 8, stk. 2 og § 12 stk. 3, der ophæves med lovforslaget.

Herudover kan henvises til, at det er vurderet hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen. De foreslåede bestemmelser om revisorpåtegning af visse oplysninger i lovforslagets kapitel 3 a, er dermed udtryk for en videreførelse af gældende ret.

3.9 Underleverandører

DSB bemærker, at lovforslaget indebærer, at samme kontrakt kan risikere at skulle igennem hos Erhvervsstyrelsen af flere omgange, hvis både den direkte aftalepart og underleverandører samt skift af disse skal godkendes af Erhvervsstyrelsen. Det har betydning både for varigheden af det konkrete udbud, men rækker også langt ind i kontraktforholdet. Aftaleparternes afventning af efterfølgende godkendelse af underleverandører fra Erhvervsstyrelsen kan således påvirke opfyldelsen af kontrakten, herunder tidsplanen for eksekvering af kontrakten. DSB opfordrer Erhvervsministeren til i lovudkastet nærmere at afgrænse hvilke underleverandører, der omfattes af screeningen.

Ørsted foreslår, at det i bemærkningerne beskrives, hvilke parametre ansøger skal lægge vægt på, når ansøger vurderer, om en leverance fra en underleverandør er ”central” set i forhold til godkendelsesordningens formål. Dette for at sikre transparens omkring ansøgningernes indhold og omfang, og for at sikre, at så mange ansøgninger som muligt er fuldstændige ved indgivelse og derfor ikke unødigt forlænger fase 1.

Ørsted finder det sandsynligt, at krav om accept af tunge og langvarige processer for forudgående godkendelse hos Erhvervsstyrelsen af underleverandører eller udskiftning af disse i kontraktens løbetid vil have negativ betydning for de økonomiske risikotillæg, som leverandører lader indgå i kontraktprisen, når de afgiver tilbud til ordregiver.

Ørsted bemærker endvidere, at det ikke er nærmere specificeret i lovforslaget, hvilke afbødende foranstaltninger, der kan blive tale om, og disse vil blive fastsat konkret. Ordregiver bør imidlertid, når disse er kendt, have mulighed for at foretage en vurdering af, om vilkåret har betydning for vurderingen af den vindende tilbudsgivers tilbud. Såfremt Erhvervsstyrelsen eksempelvis kræver udskiftning af en central underleverandør eller andre ændringer af løsningen, som indgik i ordregivers evaluering af tilbudet, bør ordregiver ikke kunne tvinges til at indgå kontrakt på de ændrede vilkår, da den ændrede løsning ikke nødvendigvis er hverken udbudsretlig lovlig eller kommercielt attraktiv for ordregiver.

Green Power Denmark bemærker, at forslagets beskrivelse af at også underleverandører, udskiftning af underleverandører og i visse tilfælde også underleverandørernes leverandører er omfattede af godkendelsesordningen, vil være et indgribende vilkår i leverandørens muligheder for selv at tilrettelægge en løsningsmodel og opfylde kontrakten, herunder ved at kunne reagere rettidigt, hvis en eksisterende leverandør af forskellige årsager viser sig ikke kan levere efter aftalen. At skulle vente i potentielt mange måneder hver gang Erhvervsstyrelsen skal godkende udskiftning af en underleverandør på et projekt, kan medføre uoverskuelige afledte forsinkelser på eksekveringen af et kompliceret projekt, hvor de indgående aftaler er indbyrdes afhængige i forhold til leverancer og tidsplan.

Metroselskabet anbefaler, at kravet om efterfølgende godkendelse af underleverandører i lovforslagsudkastets § 14 c, stk. 3, opgives, alternativt at kravet overvejes nærmere og justeres, fx således, at ordregiver og/eller aftaleparten – som det kendes fra låneaftaler i den finansielle sektor – pålægges at have en risikomæssig tilgang til at aftalepartens aftaleindgåelse med underleverandører ikke udgør en trussel mod den nationale sikkerhed og orden i henhold til investeringsscreeningsloven. Der findes sandsynligvis it-tjenester på markedet, der vil kunne understøtte et sådant krav, og som bruges til screening for overholdelse af bl.a. EU’s og FN’s sanktioner. Mere specifikke og operationelle kriterier efterlyses for at opnå en realistisk implementering af lovforslaget.

Kommunernes Landsforening bemærker, at i det forhold til underleverandører, som jo ikke nødvendigvis vil være kendte på tidspunktet for indgåelse af kontrakt, kan det medføre både øget ressourceanvendelse og forsinkelser i projektet, at disse evt. skal gennem en godkendelsesprocedure hos Erhvervsstyrelsen, inden underleverandøren må begynde at levere sine ydelser.

Kommentar

Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser og behov for yderligere dialog med såvel ordregivere og tilbudsgivere vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen.

Kravet om screening af underleverandører vil dermed blive tilsvarende indskrænket til kun at omfatte kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen. Det vurderes dog nødvendigt at opretholde screeningskravet for underleverandører tilknyttet disse kontrakter, idet underleverandører vil kunne få samme adgang og sikkerhedstruende viden som hovedleverandører, og dermed kunne påvirke etableringen af energiøen.

3.10 Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Dansk Industri bemærker, at lovforslaget vil få vidtgående og uproportionale økonomiske og administrative konsekvenser for såvel ordregiver- som tilbudsgiversiden.

Dansk Erhverv bemærker, at der i Dansk Erhvervs optik er reel fare for at de foreslåede procedurer for offentlige udbud kan medføre unødvendige administrative byrder, hvilket kan betyde alvorlige forsinkelser i udbygningen af vedvarende energi i Danmark. Samtidig vil screeningsloven betyde danske særregler, som vil gøre Danmark mindre attraktiv for grønne investeringer. Hertil kommer de mange andre sektorområder som loven på sigt også vil komme til at gælde for.

Københavns Lufthavne (CPH) bemærker – såfremt lovforslaget omfatter CPH – at lovforslaget som p.t. udformet i princippet vil kunne omfatte alle CPH's leverandører og underleverandører, med hvem der indgås kontrakter, som potentielt kan "udgøre en trussel mod den nationale sikkerhed eller offentlige orden". Det er ikke muligt for CPH inden for den korte høringsfrist at kvantificere de meromkostninger og effektivitetsforringende konsekvenser, som en gennemførelse af loven (og efterfølgende udvidelse til lufthavne) vil have for CPH. Dog kan oplyses, at CPH for nærværende har flere tusinde aktive leverandører årligt. En meget væsentlig andel af disse

er relateret til 'lufthavnsrelaterede' indkøb og ydelser (eksempelvis bagageanlæg, radar, software & hardware, banelys etc.). Ca. 140 leverandører er specifikt relateret til IT-software og -hardware. Der foreligger ikke statistik på antal servicekontrakter, men tallet er højt. CPH har helt naturligt en egeninteresse i – og arbejder løbende med – at tilsikre, at vore leverandører ikke har bagvedliggende interesser, som er modsatrettet CPH's egne og samfundets interesser - det være sig af kommerciel, sikkerhedsmæssig eller anden karakter. CPH foretager af samme årsag due diligence gennemgang af alle væsentlige leverandører. CPH er i øvrigt som detailreguleret virksomhed allerede underlagt omfangsrigt tilsyn. Potentielt vurderes lovens implementering i nuværende forslagsform at have signifikante konsekvenser for opnåelige leverandørpriser, agilitet til at indgå aftaler/indkøb, udvalg af leverandører mv. og dermed for CPH's driftsomkostninger og – ultimativt – konkurrenceevne.

DSB bemærker, at DSB har aftaler med langt over 1000 leverandører og indgik alene i 2022 næsten 500 kontrakter med leverandører. Hertil kommer et ukendt antal underleverandører. Lovforslaget vil derfor i praksis gøre det særdeles vanskeligt, og indenfor enkelte brancher med meget korte tilbudsvedståelser umuligt at drive en offentlig virksomhed på en effektiv måde. DSB har endnu ikke foretaget en vurdering af, hvor mange af kontrakterne, der vedrører kritisk infrastruktur, og som fremadrettet vil være omfattet af det udvidede anvendelsesområde, såfremt kontrakterne skal fornyes, og transportsektoren omfattes af lovforslaget.

Energinet oplyser, at Energinet i 2022 indgik ca. 1800-1900 kontrakter med ca. 550 unikke leverandører som led i Energinets lovfastsatte opgave med at sikre forsyningsikkerheden og bidrage til en klimaneutral energiforsyning. En væsentlig forlængelse af vedståelsesfristen vil efter Energinets vurdering have alvorlige konsekvenser for Energinets muligheder for i det hele taget at få leverandører til at afgive tilbud; grundet den aktuelle globale økonomiske situation med forsyningsvanskeligheder for råvarer, meget volatile priser m.v. har Energinet været nødsaget til at gå den "modsatte vej" og reducere vedståelsesfristen til tre måneder netop af hensyn til overhovedet at få leverandører til at deltage i Energinets udbud.

Ørsted vurderer, at det fremsatte lovforslag negativt vil påvirke processen og vilkårene for indgåelse og effektivering af et meget stort antal aftaler, som er væsentlige for en accelereret grøn omstilling i Danmark og udbygning af dansk infrastruktur. Ørsted vurderer endvidere, at lovforslaget negativt vil påvirke Ørsteds konkurrenceevne overfor andre privatejede virksomheder. Til illustration af omfanget af nogle af de aftaler, som Ørsted forventer kunne være omfattet af lovforslaget i dets nuværende form, kan oplyses, at Ørsted i forbindelse med opførelsen af en havvindmøllepark, som Ørsted normalt gennemfører ved multi-contracting, indgår 50-100

kontrakter med leverandører, og at der i forbindelse med driften af en havvindmøllepark indgås yderligere 50-100 kontrakter årligt. Det er Ørsted vurdering, at de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget for de omfattede ordregivere og leverandører er fastsat alt for lavt.

Green Power Denmark bemærker, at de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet virker urealistisk lavt vurderet på baggrund af lovforslagets formuleringer om at omfatte alle leverandører til kritisk infrastruktur på energiområdet.

Metroselskabet vurderer, at lovforslagsudkastet i sin nuværende form ikke rammer den ”rigtige balance” men derimod på en række væsentlige punkter skaber en ubalanceret og uhensigtsmæssig retstilstand der vil forringe Metroselskabets opgavevaretagelse og medføre uoverskuelige økonomiske konsekvenser for selskabet. Metroselskabet vurderer, at som følge af den meget brede definition af begrebet ”kritisk infrastruktur” i anvendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 3 og den nye definition på begrebet ”offentlig kontrakt” i lovforslagsudkastets § 4, nr. 10 – hvorefter en ”offentlig kontrakt” (uanset kontraktens værdi) omfatter ”enhver anlægs-, leverandør-, drifts-, service- eller koncessionsaftale” med en ordregiver – vil kravet (formentlig) omfatte alle kontrakter, som Metroselskabet indgår med relation til anlæg og drift af metroen og letbanen.

Cerius A/S og Radius Elnet A/S bemærker, at det er deres opfattelse, at lovforslaget er meget vidtgående, og går langt videre end EU-reglerne på området. Cerius A/S og Radius Elnet A/S mener på den baggrund, at konsekvenserne af de foreslåede krav og procedurer nøje bør overvejes i forhold til proportionalitet, da der er tale om procedurer, som forekommer usædvanligt vidtgående, og som risikerer at få stor betydning i forhold til hastigheden i den grønne omstilling i Danmark.

Sund & Bælt bemærker, at lovforslaget synes at udvide anvendelsesområdet for kontrakter – så længe de vedrører kritisk infrastruktur - hvilket dermed skaber usikker om, hvorvidt det i så fald udstrækkes til at omfatte ”økonomiske aftaler”, hvor der konstateres kontrol alene fordi kontrakten er længerevarende. Hvis formålet er at ramme den type aftaler, og at disse skal godkendes uanset aftaleparten, vil dette medføre, at mere end 50 % af de aftaler Sund & Bælt indgår, vil være omfattet.

KL forventer, at lovforslaget kan medføre en øget administrativ og ressourcetrækkende indsats fra såvel kommunale myndigheder og kommunalt ejede selskaber. Dokumentationskrav, forhandling, høring og statslig kontrol vil medføre øgede udgifter for staten. Samlet vurderes erhvervslivets omkostninger til 10 mio. kr. årligt. Det må have en naturlig udgiftsmæssig pendant hos ordregiverne, der skal sikre sig, at der er opnået tilladelse efter

loven inden indgåelse af kontrakten. Og hvad hvis selskabet eller kommunen løser opgaven in-house f.eks. på kontrolbud og med udenlandsk underleverandør?

Kommentar

Under indtryk af bemærkningerne om lovforslagets potentielle negative konsekvenser vurderes det hensigtsmæssigt at indskrænke lovforslaget, så det alene omfatter screening af kontrakter vedrørende etablering, medejerskab og drift af energiøen i Nordsøen.

3.11 Præscreening

Danske Advokater foreslår, at der fremadrettet bør være (bedre) mulighed for, at ordregiver kan anmode Erhvervsstyrelsen om en præ-screening af selve kontrakten.

Dansk Industri bemærker, at der er udpræget tilfredshed i advokatbranchen med muligheden for at få foretaget en præscreening, hvorfor DI ikke kan støtte, at præscreeningen afskaffes.

Ørsted ser et øget behov for præscreening, og finder det derfor uhensigtsmæssigt, at muligheden for præscreening i lovforslaget overvejes fjernet i lyset af lovforslagets omfang og praktiske konsekvenser samt usikkerheden og de mange tvivlsspørgsmål i forhold til lovens anvendelsesområde.

Kommunernes Landsforening opfordrer til, at der etableres én indgang for offentlige myndigheder, der får behov for afklaring af, om en konkret kontrakt vil være omfattet af investeringscreeningsloven, så der ikke skal rækkes ud til det relevante ressortministerium fra sag til sag.

Kommentar

Erhvervsministeriet noterer sig, at der er en positiv opbakning til den gældende mulighed for at få foretaget præscreening. Erhvervsministeriet vil imidlertid iværksætte en evaluering af investeringscreeningsloven i 2023. I evalueringen vil bl.a. indgå, om der fortsat vil være behov for en præscreeningsordning i lyset af, at der med lovforslaget indføres en faseopdelt sagsbehandling.

3.12 Dobbeltlovgivning

Dansk Erhverv og Teleindustrien bemærker, at det bør sikres, at der ikke dobbeltlovgives om forhold der allerede er omfattet af lovgivning med samme formål. Det, som allerede er omfattet i eksisterende lovgivning med

samme formål bør specifikt undtages fra den kommende revision af investeringscreeningsloven – på alle de sektorområder, hvor det er relevant. Eksempelvis er det uklart om teleområdet er undtaget i lyset af den allerede gældende ”Lov om Leverandørsikkerhed i den kritiske teleinfrastruktur”. Det fremgår af den gældende lovs § 1, stk. 2, at loven ikke finder anvendelse hvis der i anden lovgivning er fastsat regler om screening af og eventuelt indgreb over for udenlandske direkte investeringer og særlige økonomiske aftaler af hensyn til den nationale sikkerhed eller offentlige orden. Det bør derfor fremgå af bemærkningerne til forslaget, at dette princip også gælder for den foreslåede godkendelsesordning, og således ikke vil finde anvendelse på teleområdet.

Kommentar

Investeringscreeningslovens generelle princip om, at loven ikke finder anvendelse, hvis der i anden lovgivning er fastsat regler om screening af og eventuelt indgreb over for udenlandske direkte investeringer og særlige økonomiske aftaler, vil blive videreført i forbindelse med, at der med lovforslaget indføres en ny screeningsordning for kontrakter, der vedrører etablering, medejerskab og drift af energien i Nordsøen. Dette vil derfor blive præciseret i lovforslagets § 1, stk. 2.

3.13 Ikrafttrædelsestidspunktet

Danske advokater påpeger, at den foreslåede § 3, stk. 2, der omhandler lovens ikrafttrædelsestidspunkt, alene undtager udbud, som er iværksat inden lovens ikrafttræden, og ikke klassiske investeringer eller særlige økonomiske aftaler, hvilket har den konsekvens at samtlige ansøgninger/anmeldelser, som er indsendt forud for lovens ikrafttræden, vil være ugyldige og skal indsendes på ny på den nye blanket efter den nuværende foreslåede ordlyd, hvilket Danske Advokater finder uhensigtsmæssigt, bebyrdende og ikke transparent for de parter, som har indsendt en ansøgning/anmeldelse forud for lovens ikrafttræden. Danske Advokater foreslår, at samtlige ansøgninger/anmeldelser indsendt i henhold til investeringscreeningsloven forud for ændringslovens ikrafttræden, behandles efter de nugældende regler.

Ørsted foreslår, at det i § 3 beskrives, hvornår loven skal træde i kraft for kontrakter, der ikke er omfattet af udbudsregler, såfremt Erhvervsstyrelsen ønsker, at også indgåelse af sådanne kontrakter skal være omfattet af de nye bestemmelser i investeringscreeningsloven.

Cerius A/S og Radius Elnet A/S opfordrer til, at eventuelle fremtidige udvidelser af anvendelsesområdet – uanset på hvilken måde det sker – ledsages af en implementeringsperiode, der er tilstrækkelig lang til, at virksomhederne får mulighed for at indrette sig i god tid på at skulle opfylde nye krav.

Kommentar

Erhvervsministeriet vil foretage en tilretning af lovforslaget, så det klart kommer til at fremgå, at de hidtil gældende regler, herunder sagsbehandlingsfristerne finder anvendelse på de ansøgninger og anmeldelser af udenlandske direkte investeringer og særlige økonomiske aftaler, som Erhvervsstyrelsen har modtaget inden lovens ikrafttrædelse.

4. Generelle bemærkninger til lovforslagets del om ændring af lov om Klagenævnet for Udbud.

Høringssvarene fra Dansk Erhverv, Danske Advokater og Dansk Fjernvarme udtrykker generelt opbakning til forslaget om ændring af lov om Klagenævnet for Udbud.

5. Konkrete bemærkninger til lovforslagets del om ændring af lov om Klagenævnet for Udbud.

Kommenteringen af høringssvarene vil ske med udgangspunkt i følgende opdeling:

5.1 Bemyndigelsesbestemmelse i lov om Klagenævnet for Udbud

5.2 Præcisering og udvidelse af Klagenævnet for Udbuds kompetence

5.3 Ansvar for håndhævelse samt behov for vejledning

5.1 Bemyndigelsesbestemmelse i lov om Klagenævnet for Udbud

Dansk Fjernvarme anfører, at bemyndigelsesbestemmelsen i lov om Klagenævnet for Udbud, hvorefter erhvervsministeren kan fastsætte regler med henblik på administrationen af EU's økonomiske sanktioner over for tredjelande, som er udstedt i medfør af traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde i forhold til offentlige kontrakter, herunder håndhævelse af sanktionerne, efter Dansk Fjernvarmes opfattelse er en vidtgående og relativ uklar beføjelse, som gives til erhvervsministeren. Dansk Fjernvarme finder, at det er hensigtsmæssigt, at der gives erhvervsministeren en adgang til at udpege Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at varetage de opgaver, som er nærmere beskrevet i den foreslåede bekendtgørelse, men forstår ikke, hvorfor bemyndigelsen ikke er afgrænset til denne specifikke opgave.

Kommentar

EU har efter Rådets afgørelse 2014/512/FUSP af 31. juli 2014 og med hjemmel i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde artikel 215 ved Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 af 31. juli 2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine, med senere ændringer, vedtaget en række sanktioner mod Rusland, herunder den 5. sanktionspakke, som blev besluttet

ved Rådets afgørelse (FUSP) 2022/578 af 8. april 2022 om ændring af afgørelse 2014/512/FUSP om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine, og gennemført ved forordning (EU) 2022/576 af 8. april 2022. Denne forordning indeholder i artikel 5k et forbud mod tildeling til og fortsat gennemførelse af kontrakter med økonomiske aktører i eller med forbindelse til Rusland.

Formålet med bemyndigelsesbestemmelsen er, at der gives erhvervsministeren en adgang til at fastsætte administrative regler vedrørende håndhævelsen af sanktionerne mod Rusland, som vedrører offentlige kontrakter, herunder til at udpege Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til kompetent myndighed for administration af sanktionerne.

Da det imidlertid er uvist, om der kommer yderligere EU-regulering af sanktionerne, samt om der opstår behov for at justere håndhævelsesmulighederne, anses det for mest hensigtsmæssigt at indføre en bemyndigelse til, at erhvervsministeren kan udstede administrative bestemmelser om administration af EU's både nuværende og eventuelle fremtidige sanktioner, som vedrører offentlige kontrakter og ikke blot de allerede eksisterende sanktioner mod Rusland. For nuværende har EU udstedt 9 sanktionspakker mod Rusland som følge af Ruslands aggression mod Ukraine. Det er muligt, at EU vil udstede flere sanktionspakker eller foretage ændringer i gældende sanktionspakker, som vedrører offentlige kontrakter, som kan kræve justeringer i de administrative regler. Desuden kan det blive nødvendigt at tilpasse og udvikle den administrative håndhævelse af sanktionerne løbende, for at sikre så effektiv håndhævelse som muligt.

5.2 Præcisering og udvidelse af Klagenævnet for Udbuds kompetence

Klagenævnet for Udbud (klagenævnet) anfører, at lovforslaget vil medføre en væsentlig udvidelse af klagenævnets kompetence for så vidt angår videreførelsen af offentlige kontrakter i strid med sanktionerne. I dag har klagenævnet alene kompetence til at håndhæve EU's udbudsdirektiver samt traktaten og de afledte principper, dvs. de regler, som vedrører udbudsprocessen i en bred forstand frem til indgåelsen af offentlige kontrakter. Med den foreslåede udvidelse vil klagenævnets kompetence således blive udvidet til også at omfatte forhold, som ikke har nogen forbindelse med selve udbudsprocessen og dermed ligger væsentligt uden for udbudsrettens område. Denne udvidelse vil, efter klagenævnets opfattelse, være meget uhensigtsmæssigt, da klagenævnet med den foreslåede ændring vil få udvidet sin kompetence til et område, som ikke vedrører udbudsret eller udbudsretlige problemstillinger. Klagenævnet fremhæver i den forbindelse, at klagenævnets opbygning og de processuelle regler, der gælder for klagenævnets behandling af sager, ikke er konstrueret med henblik på at behandle problemstillinger, der ligger uden for udbudsrettens område. Som yderligere begrundelse anfører klagenævnet, at klagenævnets sanktionsbe-

føjelser er rettet mod fejl m.v. begået af ordregivere under udbudsprocessen og ikke uden videre kan overføres på den situation, hvor det er videreførelsen af en kontrakt, der skal sanktioneres.

Samlet set er der således efter Klagenævnet for Udbuds opfattelse ikke tale om en præcisering af klagenævnets kompetence for så vidt angår håndhævelsen af videreførelse af eksisterende kontrakter i strid med sanktionerne, men derimod tale om en væsentlig udvidelse og nyskabelse, som ligger uden for klagenævnets sædvanlige hovedkompetence og håndhævelses- og sanktionsmuligheder.

Klagenævnet for Udbud opfordrer på den baggrund til, at det i lovteksten og i lovbemærkningerne præciseres, at Klagenævnet for Udbud alene er kompetent til at behandle klager over EU's økonomiske sanktioner over for tredjelande, som er udstedt i medfør af traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, og som vedrører *indgåelse* af offentlige kontrakter.

Kommentar

Det fremgår af lovforslagets specielle bemærkninger til § 2, nr. 2, at lovforslaget vil medføre, at Klagenævnet for Udbud kan træffe afgørelser om, hvorvidt en offentlig ordregiver har overtrådt EU's økonomiske sanktioner over for tredjelande ved tildeling eller videreførelse af en offentlig kontrakt i strid med sanktionerne, efter de regler, som ellers gælder for klagenævnets håndhævelse af udbudsreglerne.

Det har med lovforslaget alene været hensigten at præcisere Klagenævnet for Udbuds kompetence og ikke at foretage en væsentlig udvidelse af klagenævnets kompetence til områder, som ikke vedrører udbudsretten, og som vil kræve en ændring af de processuelle regler, der gælder for klagenævnets behandling af klager samt af klagenævnets reaktions- og sanktionsmuligheder.

Da Erhvervsministeriet er enige i, at klagenævnets processuelle regler og reaktions- og sanktionsbeføjelser alene er rettet mod fejl mv. begået af ordregivere under udbudsprocessen, er det ikke hensigtsmæssigt, at klagenævnet skal behandle forhold, som ligger væsentligt uden for udbudsrettens område, og som ikke vil have nogen forbindelse med selve udbudsprocessen. Det foreslås på den baggrund, at lovforslaget tilrettes, så det fremgår, at Klagenævnet for Udbud alene har kompetence til at behandle sager om indgåelse af kontrakter i strid med forordningens artikel 5k.

I de tilfælde hvor der er tale om, at en ordregiver viderefører en kontrakt i strid sanktionerne mod Rusland, vil der i stedet være mulighed for at indgive en politianmeldelse, da overtrædelse af forordninger udstedt i medfør af bl.a. artikel 215 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde,

som er hjemmelsgrundlag for sanktionerne, er strafbelagt efter straffelovens § 110 c, stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil endvidere kunne indbringe en eventuel sag for domstolene med henblik på at bringe den berørte kontrakt til ophør.

Det skal bemærkes, at forbuddet mod videreførelse af eksisterende kontrakter mod sanktionerede økonomiske aktører i eller med forbindelse til Rusland har været gældende siden 10. oktober 2022. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har som ressortmyndighed for reglerne om offentlige kontrakter endnu ikke modtaget nogen henvendelser vedrørende videreførelse af kontrakter i strid med sanktionerne, og forventningen er, at der ikke vil være tale om særligt mange, om nogen sager, ift. videreførelse af kontrakter.

Som følge af tilpasningen af lovforslagets § 2, nr. 2, er det nødvendigt at tilpasse bekendtgørelsens §§ 8 og 9.

5.3 Ansvar for håndhævelse samt behov for vejledning

Kommunernes Landsforening (KL) påpeger, at kommunerne ikke er ansvarlige for håndhævelsen af EU's økonomiske sanktioner. Det bør derfor, efter KL's opfattelse, være helt klart, hvem der er ansvarlig for at forfølge overtrædelser af EU's sanktioner eller øvrig håndhævelse. Herunder nedlæggelse af forbud mod brug af en leverandør.

KL udtrykker behov for, at ordregiverne tydeligt vejledes i, hvordan de på en tilstrækkelig måde kan sikre sig mod tildeling til og fortsat gennemførelse af kontrakter med økonomiske aktører i eller med forbindelse til Rusland.

Kommentar

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at det er mest oplagt, at det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som er ressortmyndighed for udbudsreglerne generelt, der bliver kompetent myndighed efter forordningen, som indfører sanktioner mod Rusland vedrørende offentlige kontrakter.

Det fremgår endvidere af udkastet til bekendtgørelse om håndhævelse af sanktioner vedrørende offentlige kontrakter udstedt ved Rådets forordning (EU) 2022/576 af 8. april 2022 om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine, som har været sendt i høring sammen med lovforslaget, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udpeges som national kompetent myndighed for håndhævelsen af forordningens artikel 5k. Det fremgår endvidere af bekendtgørelsen, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan behandle en sag af egen drift eller efter underretning. Det er således efter Erhvervsministeriets vurdering klart, at

det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der har ansvaret for håndhævelsen af EU's sanktioner efter forordningens artikel 5k.

Lovforslaget vil blive fulgt op af en vejledning fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om EU's sanktioner mod Rusland og konsekvenserne heraf for offentlige kontrakter.

6. Oversigt over hørte organisationer, foreninger m.v.:

3F

92-gruppen

ADIPA– Association of Danish Intellectual Property Attorneys

Aalborg Universitet

Aarhus BSS

Aarhus Universitet

Advokatrådet

Advokatsamfundet

Akademikerne

Aktive ejere (Danish Venture Capital and Private Equity Association)

Amager Ressource Center

AMGROS

Amnesty International Danmark

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Arbejdsgiverforeningen KA

Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)

Asfaltindustrien

Atlantsammenslutningen

Banedanmark

BAT-kartellet

BotXO

Bryggeriforeningen

Byggeskadefonden

Byggesocietetet

Bygherreforeningen

Center for Militære Studier, KU

Center for War Studies, DSU

Centralorganisationernes Fællesudvalg

CEPOS

Clean clothes campaign

COindustri

Concord Danmark

Constantia Sales Office Denmark

Copenhagen Business School

CSR Forum

Danmarks Fiskeriforening

Danmarks Almene Boliger

Danmarks Apotekerforening
Danmarks Eksportråd
Danmarks Nationalbank
Danmarks Rederiforening
Danmarks Skibskredit A/S
Danmarks Statistik
Danmarks Tekniske Universitet
Dansk Affaldsforening
Dansk Aktionærforening
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Byggeri
Dansk Ejendomsrådgiverforening
Dansk Energi
Dansk Erhverv
Dansk Fjernvarme
Dansk Industri
Dansk Initiativ for Etisk Handel
Dansk Institut for Internationale Studier
Dansk Investor Relations Forening (DIRF)
Dansk Iværksætterforening
Dansk IT
Dansk Landbrugsrådgivning
Dansk Metal
Dansk Skovforening
Dansk Standard
Dansk PersonTransport
Dansk Transport og Logistik
Danske Advokater
Danske Arkitektvirksomheder
Danske Busvognmænd
Danske Dagblades Forening
Danske Havne
Danske Malermestre
Danske Maritime
Danske Medier
Danske Rederier
Danske Regioner
Danske Revisorer
Danske Service
Danske Universiteter
DANVA
Danwatch
Danish Export Association
Datatilsynet
De Samvirkende Købmænd
Den Danske Aktuarforening

Den Danske Dommerforening
Den Danske Fondsmæglerforening
Det Økologiske Råd
Det Økonomiske Råds sekretariat
Domstolsstyrelsen
Ecolabel
Eksportkreditforeningen
Energistyrelsen
Fagbevægelsens Hovedorganisation
Fair Trade
Falck
Finansiel Stabilitet
Finansrådet
Finans Danmark
Finansforbundet
Finansforeningen
Finanssektorens Arbejdsgiverforening
First North
Folkekirkens Nødhjælp
Forbrugerrådet Tænk
Foreningen Danske Revisorer (FDR)
Foreningen af Interne Revisorer (IIA)
Foreningen af J.A.K. Pengeinstitutter
Foreningen af offentlige indkøbere
Foreningen af Rådgivende Ingeniører
Foreningen Freelance Bogholdere (FDBR)
Forlæggerforeningen
Forsikring og Pension
Forsikringsforbundet
Forsvarsakademiet
FSC
FødevarerDanmark
GTS-foreningen
HK Danmark
Horesta
Ingeniørforeningen i Danmark
Institut for Menneskerettigheder
IT Projektrådet
IT-Branchen
IT-Universitetet
KL
Klagenævnet for udbud
Komiteen for god Selskabsledelse
Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO)
Kommunekredit
Kommunernes Landsforening

Kooperationen
Kreativitet og kommunikation
Kristelig Fagbevægelse
Kuratorforeningen
Københavns Lufthavne A/S
Københavns Universitet
Landbrug og Fødevarer
Landbrugets Rådgivningscenter
Landsorganisationen i Danmark (LO)
Ledernes Hovedorganisation
Liberale Erhvervs Råd
Lokale Pengeinstitutter
LOS De private sociale tilbud
Lægemiddelindustriforeningen (LIF)
Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD)
Mellemfolkeligt Samvirke
Metroselskabet I/S
NASDAQ OMX Copenhagen A/S
Nationalbanken
NORDUnet
Landbrug og Fiskeri
Offentligt Ansattes Organisationer
Olie Gas Danmark
Oxfam IBIS
PostNord AB
Red Barnet
Realkreditforeningen
Realkreditrådet
Rigsadvokaten
Rigsombuddet på Færøerne
Rigsombudsmanden i Grønland
Rigspolitichefen
Rigsrevisionen
Roskilde Universitet
Rådet for samfundsansvar
SAS AB
SEGES (tidl. Landscentret)
SKI (Staten og Kommunernes Indkøbsservice)
SMV Danmark
Statens og Kommunernes Indkøbsservice
Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet
Syddansk Universitet
TechStartup
TEKNIQ
Telekommunikationsindustrien i Danmark
The Association of Tech Startups in Denmark

Trafikselskaberne i Danmark
Udviklingselskabet By & Havn I/S
VP Securities
Ørsted

Følgende organisationer, foreninger mv. har afgivet haft bemærkninger til lovforslaget:

Amgros
Cerius A/S og Radius Elnet A/S
Dansk Industri
Dansk Erhverv
Dansk Fjernvarme
Danske Advokater
Danske Regioner
Datatilsynet
DSB
Energinet
Green Power Denmark
Klagenævnet for Udbud
Kommunernes Landsforening
Københavns Lufthavne
Metroselskabet
Netselskabet N1
Syddansk Universitet (SDU)
Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI)
Sund & Bælt
Teleindustrien
TEKNIQ Arbejdsgiverne
Ørsted